

ÅRETS NYHETER OG ÅRSAVSLUTNINGEN 2011

NYTTIG Å VITE 2012

INNHold

OM BDO	5
SKATTESATSER OG BELØPSGRENSER M.V.	6
<i>Forsinkelsesavgift</i>	11
SKATT	12
<i>Beskatningstidspunkt</i>	12
<i>Modeller for beskatning</i>	12
<i>Andre endringer i treprosentregelen med virkning fra inntektsåret 2012</i>	13
<i>Aksjonærmodellen</i>	14
<i>Skjermingsrente</i>	14
<i>Deltakermodellen</i>	15
<i>Foretaksmodellen</i>	17
<i>Formuesverdsettelse av næringseiendom</i>	18
<i>Verdsettelse av arveavgiftsgrunnlaget for ikke-børsnoterte aksjer/andeler</i>	18
<i>Sammenfallende regelsett for aksjer og andeler som eies av privatpersoner</i>	19
LØNN	20
<i>Begrensninger i lønnsoppgaveplikten</i>	20
<i>Naturalytelser</i>	20
<i>Fri bil</i>	21
<i>Gaver i ansettelsesforhold</i>	22
<i>Gaver utenfor ansettelsesforhold</i>	23
<i>Ansattes erverv av aksjer eller grunnfondsbevis i bedriften til underkurs</i>	23
<i>Rentefordel ved rimelige lån fra arbeidsgiver</i>	23
<i>Personalrabatter</i>	23
<i>Rimelige velferdstiltak og lignende</i>	24
<i>Matkuponger</i>	24
<i>Arbeidstøy</i>	24
<i>Reise hjem - arbeidssted</i>	24
<i>Hjemme-PC ordning</i>	25
<i>Barnehageplass</i>	25
<i>Utdanning</i>	26
<i>Arbeidsgivers dekning av behandlingsutgifter</i>	26

<i>Utgiftsgodtgjørelser</i>	26
<i>Billettløse reiser</i>	27
<i>Statens reiseregulativer</i>	27
<i>Innenlandsregulativ</i>	27
<i>Reise/opphold utenfor hjemmet med overnatting</i>	
– <i>innenlands</i>	28
<i>Elektronisk kommunikasjon</i>	30
<i>Feriepenger og ferietid</i>	30
<i>Representasjon, gaver mv.</i>	31
REGNSKAP	33
<i>Regnskapsplikt og definisjoner</i>	33
<i>Årsregnskap og årsberetning</i>	34
BOKFØRING	37
MERVERDIAVGIFT	37
DIVERSE	38
<i>Brønnøysundregistrene</i>	38
<i>Enhetsregisteret</i>	38
<i>Foretaksregisteret</i>	38
<i>Regnskapsregisteret</i>	38
<i>Grunnbeløpet</i>	39
<i>Konsumprisindeksen</i>	39
<i>Forsinkelsesrente</i>	39
VÅRE KONTORER	40

Innholdet i denne publikasjonen er kun for generell informasjon og kan ikke erstatte profesjonell veiledning om de enkelte emner som omtales. Vennligst ta kontakt med ett av våre kontorer dersom du ønsker svar på dine spesifikke spørsmål vedrørende omtalte emner. BDO, bedriftens partnere, ansatte eller samarbeidspartnere, er ikke å regne som ansvarlig for eventuelle tap som er resultat av handlinger eller beslutninger basert på innholdet.

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar, og er en del av det internasjonale BDO-nettverket, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land.

BDO er varemerkenavnet for BDO-nettverket og for hvert enkelt BDO medlemsfirma.

OM BDO

BDO er et revisjons- og rådgivningsselskap med rundt 1000 medarbeidere og partnere ved kontorer over hele landet.

BDO bidrar til verdiskapning og vekst hos over 35 000 kunder og har en omsetning på over 1 milliard kroner.

Internasjonalt er BDO til stede i over 130 land og har mer enn 50 000 ansatte. Vi samarbeider tett med store deler av nettverket om både internasjonale og nasjonale kunder med spesielle rådgivningsbehov.

Vi tilbyr tjenester innen følgende forretningsområder; revisjon, rådgivning, skatt og avgift, samt regnskap og lønn.

Våre medarbeidere er økonomer, revisorer og advokater med sterk faglig tyngde og stor breddekunnskap. Gjennom våre oppgaver som revisor og rådgiver innenfor et økonomisk og juridisk område vil vi være en nyttig og verdifull bidragsyter for deg og din virksomhet!

Vi har lang erfaring med både private og offentlige virksomheter, samt stiftelser og organisasjoner.

Vår kundemasse spenner fra små bedrifter til store børsnoterte konsern.

Se våre hjemmesider www.bdo.no for mer informasjon.

Kontaktpersoner:

Administrerende direktør: Trond-Morten Lindberg

Markedssjef: Kristine Skeie
marked@bdo.no

Sentralbord: +47 23 11 91 00

SKATTESATSER OG BELØPSGRENSER M.V.

SATS/BELØP ETC.	2012	2011
Skatt på alminnelig inntekt		
Etterskuddspliktige (AS mv)	28,0 %	28,0 %
Personer	28,0 %	28,0 %
- I Finnmark og Nord-Troms	24,5 %	24,5 %
Personer - personinntekt		
Trygdeavgift		
Lønnsinntekt	7,8 %	7,8 %
Næringsinntekt i jord-, skogbruk og fiske	11,0 %	7,8 %
Annen næringsinntekt	11,0 %	11,0 %
Pensjonsinntekt mv	4,7 %	4,7 %
Fribeløp, kr	39 600	39 600
Opptappingssats	25,0 %	25,0 %
Toppskatt		
Sats, trinn 1	9,0 %	9,0 %
- I Finnmark og Nord-Troms	7,0 %	7,0 %
Innslagspunkt, klasse 1 og 2, kr	490 000	471 200
Sats, trinn 2	12,0 %	12,0 %
Innslagspunkt, klasse 1 og 2, kr	796 400	765 800
Maksimale marginale skattesatser		
Alminnelig inntekt	28,0 %	28,0 %
Lønn (arbeidsgiveravgift er ikke medregnet)	47,8 %	47,8 %
Næringsinntekt	51,0%	51,0%
Utbytte og uttak	48,16 %	48,16 %
Personfradrag		
Klasse 1, kr	45 350	43 600
Klasse 2, kr	90 700	87 200
Minstefradrag		
Lønnsinntekt: Sats		
Øvre grense, kr	78 150	75 150
Nedre grense, kr	4 000	4 000
Nedre grense arbeidsinntekter, kr	31 800	31 800

SATS/BELØP ETC.	2012	2011
Pensjonsinntekt: Sats		
Sats	26,0%	26,0%
Øvre grense, kr	65 450	62 950
Nedre grense, kr	4 000	4 000
Andre fradrag		
Særfradrag for uføret	32 000	32 000
Særfradrag store sykdomsutgifter, nedre grense	9 180	9 180
Særskilt fradrag i Finnmark og Nord-Troms		
Klasse 1, kr	15 000	15 000
Klasse 2, kr	30 000	30 000
Fisker- og sjømannsfradraget		
Sats	30,0 %	30,0 %
Øvre grense fiskerfradrag	150 000	150 000
Øvre grense sjømannsfradrag	80 000	80 000
Jordbruksfradrag		
Inntektsuavhengig fradrag	63 500	54 200
Sats utover inntektsuavhengig fradrag	32,0 %	32,0 %
Maksimalt samlet fradrag	166 400	142 000
Skattebegrensning pensjonister		
Maks skattefradrag	28 150	28 150
Formuestillegget, sats	1,5 %	1,5 %
Grense, kr	200 000	200 000
Foreldrefradrag, legitimerede utgifter:		
Ett barn, øvre grense, kr	25 000	25 000
Tillegg pr barn utover det første	15 000	15 000
Diverse fradrag		
Innbetalt fagforeningskontingent	3 750	3 660
Gaver til frivillige organisasjoner	12 000	12 000
Premie individuelle pensjonsavtaler	15 000	15 000
Boligsparing for ungdom, BSU		
Ungdom = under 34 år. Sats for skattefradrag	20,0 %	20,0 %
Maks sparebeløp pr person pr år, kr	20 000	20 000
Maks samlet sparebeløp, kr	150 000	150 000

SATS/BELØP ETC.	2012	2011
Reiser hjem - arbeidssted		
Sats per kilometer	1,5	1,5
Bunnbeløp - grense for fradrag, kr	13 950	13 950
Lønnsfradrag - enkeltpersonsforetak		
Lønnsfradrag i skjermingsmodellen for enkeltpersonsforetak		15,0 %
Formuesverdi		
Aksjer	100 %	100 %
Formuesverdi fast eiendom		
Ligningstakstene endres	1.1.2012:	1.1.2011:
Utleid næringseiendom	40 % av utleieverdi	40 % av utleieverdi
Ikke-utleid næringseiendom	40 % av beregnet grunnlag	40 % av beregnet grunnlag
Boligeiendom - primærbolig	25 % av beregnet grunnlag	25 % av beregnet grunnlag
Boligeiendom - sekundærbolig	40 % av beregnet grunnlag	40 % av beregnet grunnlag
Fritidseiendom	+ 10 %	+ 10 %
Formuesskatt - stat og kommune		
For den enkelte skatteyder		
0,0 % for beløp inntil (fribeløp)	750 000	700 000
1,1 % (0,7 % kommune + 0,4 % stat)	750 000	700 000
For ektefeller som lignes under ett for formuen		
0,0 % for beløp inntil (fribeløp)	1 500 000	1 400 000
1,1 % (0,7 % kommune + 0,4 % stat)	1 500 000	1 400 000
Arbeidsgiveravgift ¹		
Sone I	14,1 %	14,1 %
Sone Ia ²	14,1 % eller 10,6 %	14,1 % eller 10,6 %
Sone II	10,6 %	10,6 %
Sone III	6,4 %	6,4 %
Sone IV	5,1 %	5,1 %
Sone IVa	7,9 %	7,9 %
Sone V	0,0 %	0,0 %

SATS/BELØP ETC.	2012	2011
Avskrivningssatser		
Saldogruppe a (kontormaskiner ol)	30,0 %	30,0 %
Saldogruppe b (ervertet forretningsverdi)	20,0 %	20,0 %
Saldogruppe c (vogntog, lastebiler mv)	20,0 %	20,0 %
Saldogruppe d (personbiler mv)	20,0 %	20,0 %
Saldogruppe e (skip, fartøyer, rigger mv)	14,0 %	14,0 %
Saldogruppe f (fly, helikopter)	12,0 %	12,0 %
Saldogruppe g (anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft og elektroteknisk utrustning i kraftforetak)	5,0 %	5,0 %
Saldogruppe h (bygg og anlegg, hoteller mv)	4,0 %	4,0 %
Saldogruppe h (bygg med kort levetid)	10,0 %	8,0 %
Saldogruppe i (forretningsbygg)	2,0 %	2,0 %
Saldogruppe j (tekniske installasjoner i forretningsbygg og andre næringsbygg). (Ny saldogruppe fra 2009)	10,0 %	10,0 %
Arveavgift		
Aksjerabatt ikke-børsnoterte aksjer	40,0 %	40,0 %
Innslagspunkt		
Fribeløp	470 000	470 000
Trinn 1	470 000 - 800 000	470 000 - 800 000
Trinn 2	800 000 -	800 000 -
Barn og foreldre		
Trinn 1	6,0 %	6,0 %
Trinn 2	10,0 %	10,0 %
Andre mottakere		
Trinn 1	8,0 %	8,0 %
Trinn 2	15,0 %	15,0 %
Årlig fribeløp	1/2 G	1/2 G

SATS/BELØP ETC.	2012	2011
Merverdiavgift		
Generell sats	25,0 %	25,0 %
Redusert sats (mat mv)	15,0 %	14,0 %
Lav sats (overnatting, persontransport, kultur, idrett mv)	8,0 %	8,0 %
Minstegrense for registrering i merverdiavgiftsmanntallet	kr 50 000	kr 50 000
Normrente i arbeidsforhold		
Sats, kan endres inntil 6 ganger pr år		
01.01 - 28.02	2,75 %	2,75 %
01.03 - 30.04	2,75 %	2,75 %
01.05 - 30.06		2,75 %
01.07 - 31.08		2,75 %
01.09 - 31.10		2,75 %
01.11 - 31.12		2,75 %
Skjermingsrente ekstra skatt innlån		
Sats, kan endres inntil 6 ganger pr år		
01.01 - 28.02	1,1 %	1,6 %
01.03 - 30.04		1,6 %
01.05 - 30.06		1,6 %
01.07 - 31.08		1,6 %
01.09 - 31.10		1,6 %
01.11 - 31.12		1,6 %
Skjermingsrente aksjonær- og deltakermodellen	Fastsettes januar 2013	1,5 %

¹⁾ Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift ble gjeninnført fra og med 2007.

²⁾ Sone Ia (ny sone fra og med 2007, for kommuner som ble flyttet fra sone II til sone Ia) betaler den arbeidsgiveravgiftssats som gjaldt i 2003 (10,6%), inntil differansen mellom det foretaket faktisk betaler i arbeidsgiveravgift og det foretaket ville ha betalt i arbeidsgiveravgift ved en sats på 14,1%.

Fra og med 2007 er fribeløpet kr 530 000 pr. foretak. For veitransportforetak i sone Ia er fribeløpet kr 265 000.

Forsinkelsesavgift

Reglene om forsinkelsesavgift gjelder ved for sen levering av selvangivelse, næringsoppgave og/eller selskapsoppgave med vedlegg. Følgende satser gjelder i forhold til inntekt:

Forsinkelse på:

- Ikke over en kalendermåned etter lovbestemt eller utsatt frist 1 promille av nettoformuen og 2 promille av netto-inntekten.
- Over en kalendermåned etter lovbestemt eller utsatt frist 1 promille av nettoformuen og 1 prosent av nettoinntekten.
- Over tre måneder etter lovbestemt frist 1 promille av nettoformuen og 2 prosent av nettoinntekten.
- For alle tilfeller gjelder det at avgiften ikke settes lavere enn kr 200.

SKATT

Beskatningstidspunkt

Lønsmottakere beskattes i stor grad etter kontantprinsippet. Lønns- og pensjonsinntekter, underholdsbidrag o.l. beskattes når de mottas. Tilknyttede utgifter, underholdsbidrag o.l. og renteutgifter på lån fra Statens lånekasse for utdanning trekkes fra når de betales. For andre poster gjelder skattelovens hovedregel, som er realisasjonsprinsippet. Det innebærer at inntekter og utgifter skal tas med i selvangivelsen når man har ervervet en ubetinget rett til beløpet/ plikt til å betale. Realisasjonsprinsippet gjelder også for regnskapspliktige.

Modeller for beskatning

Det er i Norge fire modeller for beskatning av: selskapsaksjonærer, personlige aksjonærer, deltakere i deltakerlignende selskaper og enkeltpersonforetak.

Fritaksmetoden

Fritaksmetoden innebærer skattefrihet for utbytte og aksjegevinster når aksjonæren er et selskap (AS, ASA og likestilte selskap). Gevinster/tap knyttet til eierandeler i deltakerlignende selskap og utdelinger fra slike selskap omfattes også av fritaksmetoden. Fra 7. oktober 2008 har 3 % av de skattefrie inntektene i fritaksmetoden vært skattepliktig. Med virkning for inntektsåret 2012 er det kun utbytte som er omfattet av treprosentregelen.

Hvilke skattesubjekter fritaksmetoden gjelder for, fremgår av skatteloven § 2-38 første ledd. Fritaksmetoden gjelder for en rekke norske selskapsformer, blant de mest sentrale nevnes aksjeselskap (AS), allmennaksjeselskap (ASA), sparebanker mv., samvirkeforetak, aksjefond (dvs. verdipapirfond som eier én eller flere aksjer), foreninger og stiftelser.

Utenlandske selskaper som er skattepliktige til Norge for aksjegevinster mv. omfattes i utgangspunktet av fritaksmetoden. Vilkåret er imidlertid at det utenlandske selskapet har en selskapsform som tilsvarer en norsk selskapsform som omfattes av fritaksmetoden.

Fritaksmetoden gjelder alle aksjeinntekter som tilfaller sel-

skapsaksjonærer, det vil si gevinster og tap ved realisasjon av aksjer, aksjeutbytter og uttak av aksjer.

Aksjeutbytter må være lovlig utdelt for å omfattes av fritaksmetoden. Inntekter fra aksjer og andeler i utenlandske selskaper vil, med visse begrensninger, falle inn under fritaksmetoden.

Fritaksmetoden omfatter ikke investering i lavskattelend utenfor EØS og heller ikke porteføljeinvesteringer i selskap utenfor EØS-området. En investering regnes som en porteføljeinvestering dersom eierandelen har vært lavere enn 10 % av kapitalen eller stemmene på noe tidspunkt i løpet av de to siste årene. Det avgjørende tidspunkt for målingen av eierandelen vil være når skattyter innvinner utbyttet eller realiserer eierandelen.

Bestemmelsen om to år medfører at fritaksmetoden heller ikke gjelder for eierandeler på 10 % eller mer i selskaper utenfor EØS dersom eierandelen realiseres med gevinst før det har gått to år. Tap på slik investering vil være fradragsberettiget etter alminnelige regler, dersom skattyter ikke på noe tidspunkt de to siste årene fram til realisasjonen har eid 10 % eller mer. Det er således ikke symmetri mellom den skattemessige behandlingen av gevinst- og taps-situasjoner.

Til forskjell fra når skattyter realiserer aksjer, vil det ved utbytteutdelinger være adgang til å medregne eiertid både før og etter innvinningen av utbytte. Dette betyr at selskap allerede fra første dag kan motta utbytte på aksjeinvesteringen uten beskatning så lenge selskapet har en eierandel på 10 % eller mer i 2 år eller mer etter utbytteutdelingen. Hvis det i ettertid viser seg at vilkårene til eiertid og/eller eierandel ikke er oppfylt, vil det måtte skattes av utbyttet.

Andre endringer i treprosentregelen med virkning fra inntektsåret 2012

Utdelinger fra deltagerlignede selskaper omfattes av treprosentregelen. Også utbytter og utdelinger til utenlandske selskaper omfattes av regelen, forutsatt at selskapet driver skattepliktig virksomhet i Norge og aksjene er knyttet til denne virksomheten.

I konsernforhold unntas både gevinst og utbytte fra treprosentregelen. Dette fordi konsernselskaper har kunnet unngå regelen ved å overføre midler som konsernbidrag i stedet for utbytte. Konsernunntaket vil også gjelde for utbytte til eller fra selskaper hjemmehørende i EØS.

Aksjonærmodellen

Aksjonærmodellen, med beskatning av personlige aksjonærer for lovlig utdelt utbytte og gevinster ved salg av aksjer, utover risikofri avkastning (skjermingsfradrag), ble innført fra og med 2006. Beskatningen skjer på den personlige aksjonærens hånd.

Modellen gjelder personlige aksjonærer med alminnelig skatteplikt til Norge for utbyttet.

Aksjonærmodellen omfatter utbytter og gevinster fra AS, ASA, andel i aksjefond, men ikke obligasjonsfond, sparebanker og andre selveiende finansieringsforetak, gjensidige forsikringselskaper, samvirkeforetak, andre likestilte selskaper/sammenslutninger og tilsvarende utenlandske selskaper.

Samlet skattesats for utbytte utover skjerming kan beregnes til 48,16 % etter følgende modell:

Overskudd før skatt	100
Skatt på selskapets hånd	28
Overskudd etter skatt, til utbytte	72
Skatt på aksjonærens hånd ($72 * 28\%$)	20,16
Samlet skatt, selskap og aksjonær	48,16

Skjermingsrente

Skjermingen fastsettes ved å multiplisere skjermingsgrunnlaget (aksjens kostpris justert for en rekke faktorer) med en risikofri rente = skjermingsrente. Skjermingsrenten for personlige aksjonærer knyttes til 3-måneders rente på statskasseveksler. Skjermingsrenten for 2011 er fastsatt til 1,5 %, skjermingsrenten for 2010 var 1,6 %.

Skjermingsgrunnlaget er i utgangspunktet aksjens kostpris, regulert med RISK frem til og med innføring av aksjonærmodellen, dvs. siste RISK regulering pr. 1.1.2006. Andel

skattemessig formuesverdi fra 1.1.1992 kan benyttes som skjermingsgrunnlag.

Takstverdier fra 1992 kan ikke legges til grunn som skjermingsgrunnlag, heller ikke andel av regnskapsmessig egenkapital. Disse verdiene kan imidlertid fortsatt benyttes i forbindelse med realisasjon av aksjer, med videreføring av at disse oppregulerte verdiene kan redusere gevinst, men ikke gi grunnlag for tapsfradrag.

Skjermingen skal skje for hver enkelt aksje, og skjermingsfradraget for den enkelte aksje faller bort ved realisasjon av den enkelte aksje. Det betyr at skjermingen kun kan fradras i utbytte og gevinst fra samme aksje. Skjermingsfradraget tilordnes aksjen pr. 31.12. i inntektsåret. Ubenyttet skjermingsfradrag kan fremføres og trekkes fra i utbytte på samme aksje senere år.

Ubenyttet skjerming tillegges også neste års skjermingsgrunnlag. Ved realisasjon av aksjen kan ubenyttet skjerming fradras i eventuell gevinst.

For å hindre mulig omgåelse er det ekstrabeskatning av renteinntekter på lån fra privatpersoner til selskaper når renten er over risikofri avkastning. Denne ekstrabeskatningen gjelder alle innlån fra alle privatpersoner til AS/ASA og likestilte selskaper, uavhengig av om privatpersonen er aksjonær/eier i selskapet eller ikke.

Deltakermodellen

For deltakere i deltakerlignede selskaper gjelder deltakermodellen. Modellen innebærer en ekstrabeskatning av utdelinger fra selskapet på den personlige deltakerens hånd, uavhengig både av eierandel og eiernes aktivitet. Ekstrabeskatningen skjer ved at utdelinger fra selskapet, utover skjerming, til deltakeren skattlegges som alminnelig inntekt med 28 %. Utdelinger fra selskapet inngår ikke i grunnlaget for beregning av toppskatt og trygdeavgift, og utdelingene er ikke pensjonsgivende. Ekstrabeskatningen på utdelinger kommer i tillegg til skatt på selskapsoverskudd. Som hovedregel vil marginalsattesatsen etter deltakermodellen være den samme som på utbytte under aksjonærmodellen, dvs. 48,16 %.

Deltakermodellen omfatter de samme selskaper som er omfattet av reglene om nettoligning av deltakerlignede selskaper, ANS/DA, KS, IS og partrederier.

Alle personlige deltakere omfattes, uavhengig av eierandel og om man er aktiv eller passiv.

Selskapene blir ikke egne skattesubjekter og den alminnelige inntekten skattlegges på deltakernes hånd, uavhengig av om det har skjedd utdelinger fra selskapet til deltakerne. Tilsvarende får deltakeren fradrag for sin del av underskudd.

Utdelinger fra selskapet som ikke er tilbakebetaling av tidligere innskutt kapital er gjenstand for ekstrabeskatningen. Ekstrabeskatning gjelder utdelinger utover et skjermingsfradrag, på samme måte som i aksjonærmodellen.

I tillegg til skjermingsfradraget skal det gjøres fradrag for løpende skatt på andel av overskuddet før man kommer frem til grunnlaget for ekstrabeskatning.

En vid definisjon av utdelinger er lagt til grunn, like vid som skattelovens definisjon av utbytte/utdelinger fra aksjeselskaper. Omfattet er "enhver vederlagsfri overføring av verdier fra selskap til deltaker". Tilbakebetaling av tidligere innskutt kapital regnes ikke som skattepliktig utdeling.

Skjermingsrenten etter deltakermodellen er den samme som innenfor aksjonærmodellen.

Ubenyttet skjermingsfradrag kan, som i aksjonærmodellen, fremføres og brukes mot senere utdeling og realisasjonsgevinster fra selskapet. Ubenyttet skjermingsfradrag legges til neste års skjermingsgrunnlag. Retten til fremføring bortfaller ved realisasjon av andelen, men kan videreføres ved fusjon og fisjon.

På samme måte som innenfor aksjonærmodellen er det, for å hindre mulig omgåelse, innført ekstrabeskatning av renteinntekter på lån fra privatpersoner til deltakerlignede selskaper når renten på innlånet overstiger risikofri avkastning.

Reglene om særskilt arbeidsgodtgjørelse fra deltakerlignede selskaper er videreført.

Foretaksmodellen

Foretaksmodellen gjelder for ligning av enkeltpersonforetak. Utgangspunktet for beregning av personinntekt er alminnelig inntekt, før fradrag for fremførbart underskudd. Deretter justeres det for:

Frادrag for faktiske kapitalinntekter og tillegg for faktiske kapitalkostnader og tap. Gjeldsrenter knyttet til gjeld til finansinstitusjoner eller mengdegjeldsbrev skal imidlertid ikke legges til. For slike poster skal skjermingen være faktisk rente.

Forutsetningen for skjerming med faktisk rente er at tilhørende gjeld ikke overstiger skjermingsgrunnlaget før fradrag for disse gjeldspostene.

Det vil ellers måtte gjøres et forholdsmessig tillegg og slike gjeldsrenter blir da likevel ikke fullt ut skjermet med faktisk rente. Finansdepartementet har i brev (av 12.12.2006) til Skattedirektoratet uttalt at det også er et krav om at gjelden er knyttet til foretaket, slik at ikke renter som egentlig gjelder eierens private forhold gir skjerming.

Tillegg for enkelte fradrag for blant annet fiskere, sjøfolk og innen jordbruk. Disse fradragene gis bare i alminnelig inntekt.

Lønnsfradraget er opphevet for 2012, for 2011 er lønnsfradraget 15 % av lønnsutgifter og arbeidsgiveravgift. Lønnsfradraget kan imidlertid ikke begrense personinntekten mer enn til 6 G for den enkelte skattyter.

Frادrag for gevinst ved realisasjon av aksjer, obligasjoner, fordringer mv.

Gevinst ved salg av ervervet forretningsverdi og andre driftsmidler skal ikke trekkes ut av grunnlaget, men skal skattlegges som personinntekt. Gevinst fra gevinstkonto skal inntektsføres som personinntekt også etter at virksomheten har opphørt.

Skjermingsrenten i foretaksmodellen er før, og ikke etter, skatt. Skjermingsrenten før skatt er fastsatt til 2,2 % for 2010, mens skjermingsrenten for 2011 er fastsatt til 2,1 %.

Skjermingsgrunnlaget er netto eiendeler som har virket i næringsvirksomheten, fastsatt etter nærmere bestemte regler.

Formuesverdsettelse av næringseiendom

Formuesverdsettelse av næringseiendom skjer med utgangspunkt i eiers faktiske utleieinntekter, og beregnes etter en fastsatt beregningsmetode (kapitalisert utleieverdi). Ligningsverdien fastsettes med utgangspunkt i næringseiendommens beregnede utleieverdi (basert på brutto leieinntekt minus et standardfradrag for utleiekostnader). Ligningsverdi settes til 40% av den kapitaliserte utleieverdien.

For næringseiendom som ikke leies ut ble det med virkning fra 1.1.2011 innført en sjablon medtode som baserer seg på arealstørrelse multiplisert med en sjablonfastsatt kvm. sats. Kvm. satsen skal være differensiert på grunnlag av geografisk beliggenhet og eiendomstype.

Maksimalgrensen for ligningsverdi av næringseiendom (sikkerhetsventilen) er 60 % av eiendommens markedsverdi.

Med virkning fra 1.1.2011 ble det innført et nytt formuesverdsettelsessystem for bolig. Systemet er basert på areal og kvm. satser. Kvm. satsen settes til en prosentandel av beregnet omsetningsverdi pr kvm, hvor det tas hensyn til boligtype, areal, byggeår og geografisk beliggenhet. Det skilles mellom primærbolig og sekundærbolig. Primærbolig er boligen der skattyter har folkeregistrert adresse ved årets utgang. Sekundærbolig er all annen boligeiendom som omfattes av formuesverdsettelsesmetoden. Primærbolig verdsettes utfra en kvm sats på 25 % av beregnet kvm sats, med en sikkerhetsventil på 30 %. Sekundærboliger verdsettes utfra en kvm sats på 40 % av beregnet kvm sats med en sikkerhetsventil på 60 %.

Verdsettelse av arveavgiftsgrunnlaget for ikke-børsnoterte aksjer/andeler

Arveavgiftsgrunnlaget for ikke-børsnoterte aksjer og selskapsandeler fastsettes på bakgrunn av aksjens eller selskapsandelens forholdsmessige andel av selskapets skattemessige formuesverdi. Arve- og gavemottakere kan

velge mellom 40 % eller 100 % av skattemessig formuesverdi.

Det er i tillegg et "rabatt-tak" på MNOK 10, hvilket betyr at verdier utover taket skal inngå i arveavgiftsgrunnlaget med 100 %.

Ved anvendelse av det samlede "rabatt-taket" skal det tas hensyn til gave, herunder forskudd på arv, fra og med 7. oktober 2008, og arv fra og med 1. januar 2009.

For arv ble verdsettelsen skjerpet fra og med 1. januar 2009, slik at arveavgiftsgrunnlaget (inntil "rabatt-taket") kan settes til 60 % av aksjenes/selskapsandelens skattemessige formuesverdi. For gaver, herunder forskudd på arv, ble arveavgiftsvedtaket for 2008 endret og 60 % verdsettelse (i stedet for 30%) ble med dette innført med virkning fra og med 14. oktober 2008.

Sammenfallende regelsett for aksjer og andeler som eies av privatpersoner

Kontinuitetsprinsippet ved arv/gave av aksjer og andeler (som omfattes av aksjonær- og deltakermodellen) innebærer at mottaker overtar arvelaters/givers skattemessige inngangsverdi, begrenset oppad til arveavgiftsgrunnlaget.

Dersom arvelaters/givers verdi er lavere enn den verdi det svares arveavgift av, vil arveavgiftsgrunnlaget bli redusert med latent skatt på "overtatt gevinst". For børsnoterte aksjer sammenlignes børskurs på arve-/gavetidspunktet med inngangsverdien. For ikke-børsnoterte aksjer beregnes latent gevinst ved å sammenligne arveavgiftsgrunnlaget beregnet til 100 % med den inngangsverdi som skal overtas, dette gjelder selv om det ved den faktiske fastsettelsen av arveavgiftsgrunnlaget blir benyttet 60 %. Beregnet skatt settes sjablongmessig til 20 % av den beregnede latente gevinsten. Skattemessig inngangsverdi er begrenset oppad til arveavgiftsgrunnlaget før fradrag for beregnet skatt på latent gevinst.

Innføring av "rabatt-tak" på MNOK 10 for de samlede verdier av ikke-børsnoterte aksjer og selskapsandeler har som konsekvens at den enkelte aksjes/selskapsandels arveavgiftsgrunnlag må fastsettes i de tilfeller hvor rabatt velges.

Fra og med 2007 er det innført en generell utflyttingsskatt på latente gevinster på aksjer, herunder likestilte andeler, slik at verdistigning mens skatteyteren var bosatt i Norge, er gjenstand for skatteplikt til Norge på utflyttingstidspunktet. Dette gjelder bare når samlet gevinst er over kr 500 000.

LØNN

Begrensninger i lønnsoppgaveplikten

Når samlede lønnsutbetalinger til en person i løpet av inntektsåret ikke overstiger kr 1 000, kreves dette ikke lønnsinnberettet. Beløpet er skattefritt for mottakeren når det ikke er næringsinntekt. Den skattefrie beløpsgrensen ved arbeid i hjemmet, når dette ikke er knyttet til næringsvirksomhet, er kr 4 000.

I tillegg er det en egen grense for trekkfrie godtgjørelser (f.eks. bilgodtgjørelse) på kr 1 000. Sistnevnte grense gjelder imidlertid bare der hvor lønn m.v. ikke er over kr 1 000 (kr 4 000 i lønn ved arbeid i hjemmet).

Veldedige og allmennyttige organisasjoner er fritatt for å levere lønns- og trekkoppgave:

- For lønn, når samlet utbetaling av lønn til en person i løpet av inntektsåret ikke overstiger kr 4 000.
- For trekkfri utgiftsgodtgjørelse som ikke overstiger kr 10 000 i løpet av inntektsåret til dekning av utgifter ved et medlems innsats eller opptreden for organisasjonen.
- For trekkfri utgiftsgodtgjørelse som ikke overstiger kr 10 000 i løpet av inntektsåret, utbetalt til person i lønnet stilling i organisasjonen til dekning av utgifter til transport til og fra arrangementer m.v. hvor organisasjonen medvirker.

Naturalytelser

Fordel i form av naturalytelser i arbeidsforhold er som hovedregel skattepliktig inntekt. Enkelte naturalytelser er særskilt unntatt fra beskatning.

Fri bil

Fordel av fri bil for ansatte beregnes etter en aldersgradert prosentligningsmodell.

Fordelen skal fastsettes til 30 % av bilens listepreis som ny inntil kr 270 600 for 2012 (kr 266 300 for 2011) og 20 % av overskytende listepreis. Med listepreis menes bilens listepreis ved første gangs registrering.

Biler yngre enn 3 år verdsettes til listepreis som ny, mens eldre biler verdsettes til 75 % av bilens listepreis som ny.

Reduksjonen i listepreis gjennomføres med virkning fra og med det første inntektsåret etter den 36. måneden etter den måneden bilen ble registrert første gang.

Fordelen av firmabil som skattyter bare har disponert deler av inntektsåret, fastsettes til summen av antall hele og påbegynte måneder han har hatt bilen til disposisjon multiplisert med 1/12 av fordelene for et helt år.

Ved bruk av el-bil som firmabil og hvor arbeidstaker har særlig omfattende yrkeskjøring (over 40 000 km i yrke) verdsettes bilen til 75 % av bilens listepreis som ny.

I særlige tilfeller hvor listepreisen klart ikke står i forhold til fordelene ved den private bruk, kan fordelene fastsettes ved skjønn.

Skattlegging av næringsdrivendes bruk av yrkesbil skjer ved at skatteyderens fradrag for faktiske kostnader til bilholdet reduseres med den beregnede verdien av den private bruken. Dette gjennomføres i praksis ved at den beregnede fordelene tillegges inntekten (tilbakeføring). Fordelen av den private bruken fastsettes etter det samme regelverket som benyttes for å beregne fordelene ved privat bruk av firmabil.

Tilbakeføringen for privat bruk av yrkesbil kan ikke settes høyere enn 75 % av de beregnede samlede kostnadene til bilholdet. Verdiforringelsen skal fastsettes ut fra en årlig saldoavskrivning på 17 % med utgangspunkt i bilens listepreis på tidspunktet for førstegangs registrering, og ikke kostpris.

Gaver i ansettelsesforhold

Gaver er i utgangspunktet fullt ut skatte- og arbeidsgiveravgiftspliktige.

Gave fra arbeidsgiver i anledning av mottakerens 25, 40, 50 eller 60 års tjenestetid i bedriften regnes ikke som skattepliktig inntekt når gaven består i annet enn pengebeløp. Dette gjelder bare for verdier inntil kr 8 000. Når gaven består i gullklokke med inskripsjon regnes verdien inntil ytterligere 50 % av nevnte beløp ikke som skattepliktig inntekt.

Jubileums- eller oppmerksomhetsgave fra arbeidsgiver regnes ikke som skattepliktig inntekt når gaven består av annet enn pengebeløp. Dette gjelder bare for verdier inntil kr 3 000.

Som jubileums- eller oppmerksomhetsgave etter disse forskrifter regnes gave fra arbeidsgiver i anledning at:

- a. Bedriften har bestått i 25 år eller i et antall år som er delelig med 25.
- b. Mottakeren gifter seg eller fyller 50, 60, 70, 75 eller 80 år.
- c. Mottakeren går av med pensjon eller slutter av annen grunn etter minst 10 år i bedriften.

Dersom jubileums- eller oppmerksomhetsgave m.m. som nevnt ovenfor er gitt i anledning av at bedriften har bestått i 50 år eller et antall år som er delelig med 50, regnes verdien inntil ytterligere 50 % av nevnte beløp ikke som skattepliktig inntekt.

Premie fra arbeidsgiver for forslag til forbedring av organisasjon og arbeidsmetoder i bedriften regnes ikke som skattepliktig for mottakeren når premien består av annet enn pengebeløp. Dette gjelder bare for verdier inntil kr 2 500.

Gaver fra arbeidsgiver til ansatt regnes ikke som skattepliktig inntekt for mottakeren så langt arbeidsgiverens utgifter i løpet av inntektsåret ikke overstiger kr 1.000 for den enkelte lønnstaker og arbeidsgiver ikke krever fradrag

for utgiftene i sin skattepliktige inntekt. Bestemmelsen gjelder bare gaver i form av gjenstander.

Skattefritaket gjelder bare for gaver som gis etter en generell ordning i bedriften.

Gaver utenfor ansettelsesforhold

Erkjentlighetsgave for enkeltstående arbeidsprestasjon regnes ikke som skattepliktig inntekt når verdien av gaven ikke overstiger kr 500. Skattefritaket gjelder bare når gaven består av annet enn pengebeløp.

Ansattes erverv av aksjer eller grunnfondsbevis i bedriften til underkurs

Ved erverv av aksje til underkurs kan den skattepliktige fordel settes til differansen mellom den verdi som kan oppnås ved reelt salg av aksjen, redusert med 20 %, og det den ansatte betaler for aksjen.

Den skattefrie fordel som på denne måten oppnås, kan likevel ikke overstige kr 1 500.

Rentefordel ved rimelige lån fra arbeidsgiver

Skattepliktig fordel ved rimelige lån i arbeidsforhold settes til differansen mellom normalrentesats og lånets faktiske rente. Arbeidsgiver plikter å foreta forskuddstrekk i rentefordelen, som er differansen mellom faktisk rente og normalrentesatsen, samt betale arbeidsgiveravgift av den samme rentefordelen. Rentefordelen ved kortsiktig mindre lån fra arbeidsgiver regnes ikke som skattepliktig inntekt. Vilkårene er at lånet, da det ble gitt, ikke var større enn 3/5 av grunnbeløpet i folketrygden (f.o.m. 1. mai 2011 kr 47 530) og tilbakebetalingstiden er høyst ett år.

Finansdepartementet kan fastsette normrenten inntil seks ganger i året; 1. januar, 1. mars, 1.mai, 1.juli, 1. september og 1. november. Satsene finnes på Skatteetatens nettsider: www.skatteetaten.no

Personalrabatter

Personalrabatt på varer som produseres eller omsettes i arbeidsgivers virksomhet, regnes ikke som skattepliktig inntekt når rabatten må anses som rimelig og vareuttaket må anses å dekke et vanlig privat forbruk.

Rimelige velferdstiltak og lignende

Naturalytelser som kan anses som rimelige velferdstiltak for alle eller en betydelig gruppe ansatte i bedriften, f.eks. rimelig mat i bedriftskantine, bruk av bedriftshytte, tilstelninger o.l., regnes ikke som skattepliktig inntekt.

Matkuponger

Arbeidsgivers tilskudd til kjøp av matkuponger for ansatte, regnes ikke som skattepliktig inntekt når kupongordningen er generell for alle eller en betydelig gruppe ansatte i bedriften. Fritaket er begrenset både av lave beløpsgrenser og en rekke andre detaljbestemmelser.

Fri kost og losji

(Beløp i kr pr dag)	2012	2011
Fritt opphold (kost og losji)	110	110
Fri kost (alle måltid)	79	79
Fri kost (to måltid)	62	62
Fri kost (ett måltid)	41	41
Fritt losji (ett rom eller delt rom)	31	31

Arbeidstøy

Fordel ved uniform eller annet spesielt arbeidstøy (verne- og vareklær) stillet til disposisjon av arbeidsgiver, regnes ikke som skattepliktig inntekt. Arbeidstøy til bruk i bank, kontor eller forretningsvirksomhet, som ikke kan anses å være uniform, regnes i sin helhet som skattepliktig inntekt for den ansatte.

Reise hjem - arbeidssted

Fordel i form av arbeidsgivers dekning av reise mellom hjem og arbeidssted, regnes ikke som skattepliktig inntekt når reisen skyldes ekstraordinære forhold i arbeidet. Ved vurderingen av dette legges det vekt på om reisen er uforutsigbar, om den skjer til uvanlig tid, eller under tidsnød etter forsinkelse på arbeidsstedet, og om alternativ transport ikke finnes. Det kan også legges vekt på behov for skjermet transport (sikkerhetsskjøring).

Hjemme-PC ordning

Fordel ved privat bruk av datautstyr utlånt fra arbeidsgiver regnes ikke som skattepliktig inntekt når utlånet er begrunnet i tjenstlig bruk.

Internettabonnement inngår ikke i hjemme-PC ordninger, men må følge reglene for beskatning av arbeidsgivers dekning av elektronisk kommunikasjon.

Det er ikke anledning til å inngå avtaler om bruttotreksordning for hjemme-PC.

Det er presisert at tilleggsutstyr, som for det vesentlige må antas å dekke private behov, ikke kan lånes ut skattefritt, med mindre det foreligger særskilte tjenstlige grunner for at arbeidstakeren har behov for å låne dette.

Ved overdragelse av eiendomsretten til datautstyr fra arbeidsgiver til arbeidstaker, foreligger en skattepliktig fordel hvis arbeidstaker betaler en lavere verdi enn markedsverdi.

Kan ikke annen verdi spesifikt påvises, legges følgende markedsverdi til grunn:

Utstyr mindre enn 1 år gammelt:	80,0 % av opprinnelig kostpris
Utstyr mellom 1 og 2 år gammelt:	50,0 % av opprinnelig kostpris
Utstyr mellom 2 og 3 år gammelt:	20,0 % av opprinnelig kostpris
Utstyr som er 3 år eller eldre:	kr 500

Merk at den avgiftsmessige behandlingen ikke følger samme regler som den skattemessige behandlingen. Fra-drag for merverdiavgift innrømmes ikke på den andel av utgiftene som må anses å tilsvare arbeidstakers private bruk av utstyr mv.

Barnehageplass

Arbeidsgivers tilskudd til drift av barnehage for de ansattes barn er ikke skattepliktig på den ansattes hånd, og det er ikke krav om egenbetaling fra foreldrene. Forutsetningene for skattefritaket er at arbeidsgiver gjennom eierandeler eller kapitaltilskudd disponerer reserverte plasser.

Utdanning

Ytelse i form av utdanning i arbeidsforhold er skattefri etter nærmere regler gitt av Finansdepartementet.

Arbeidsgivers dekning av behandlingsutgifter

Fordel ved arbeidsgiveres dekning av behandlingsutgifter eller forsikring er skattepliktig som lønn.

Utgiftsgodtgjørelser

Det stilles strenge legitimasjonskrav for at arbeidsgivere skal kunne utbetale godtgjørelser fritatt for forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Legitimasjonskravene omfatter utgiftsgodtgjørelser til kost, bilgodtgjørelse og andre utgiftsgodtgjørelser. Formålet med utgiften må fremgå av reiseregning eller annet utgiftsbilag.

Med virkning fra og med inntektsåret 2011 er skattereglene for reisegodtgjørelser mv. frikoblet fra statens særavtaler. Dette gjelder satsene for utg.godtgjørelser på tjenestereiser, herunder kost, losji, bruk av egen bil. etc. Skattedirektoratet har i samråd med Finansdepartementet bestemt at utgiftsgodtgjørelser utbetalt etter gjeldende satser og bestemmelser i "Særavtale for reiser innenlands for statens regning" gjeldende fra 1. januar 2012 kan legges til grunn ved forskuddstrekket for 2012.

Skattedirektoratets forskuddssatser for trekkfri kostgodtgjørelse:

	2012	2011
For arbeidstakere som bor på pensjonat eller hybel/brakkeløs uten kokemuligheter	kr 293	kr 291
For arbeidstakere som bor på hybel/brakkeløs med kokemuligheter	kr 190	kr 189

For å tilfredsstill legitimasjonskravene når det gjelder bilgodtgjørelse skal reiseregningen bl.a. inneholde følgende opplysninger:

- arbeidstakers navn, adresse og underskrift,
- dato for avreise og hjemkomst for hver yrkes-/tjenestereise,
- formål med reisen,
- fremstilling av reiseruten,

- totalt utkjørt distanse beregnet på grunnlag av bilens kilometerstand ved begynnelsen og slutten av hver yrkes-/tjenestereise og med utkjørt distanse oppgitt etappevis,
- årsaken til eventuelle omkjøringer, og
- angivelse av lokal kjøring på oppdragsstedet.

Billettløse reiser

For å unngå lønnsinnberetning må billettløse reiser legitimeres med reisebeskrivelse fra reiseselskapet.

Statens reiseregulativer

Innenlandsregulativ

Sist endret per 1. januar 2012, avtalen gjelder inntil videre, se www.bdo.no for evt. etterfølgende endringer.

	Pr km	i Tromsø
Kilometergodtgjørelse for 1-10 000 km	Kr 3,90	Kr 4,00
Kilometergodtgjørelse over 10 000 km	Kr 3,25	Kr 3,35

	Pr km
Bruk av egen motorsykel over 125 ccm (inkl. mopedbil)	2,9 kr
Bruk av moped og motorsykel opp tom 125 ccm	1,6 kr
Bruk av egen snøscooter og ATV	7,2 kr
Bruk av egen stor motorbåt (motor fra og med 50 HK)	7,0 kr
Bruk av mindre motorbåt, (motor inntil 50 HK)	4,0 kr
Bruk av andre el-bil	4,1 kr
Bruk av andre fremkomstmidler	1,0 kr
Tillegg for kjøring på skogs- og anleggsveier	0,7 kr
Tillegg for tilhenger	0,9 kr
Tillegg for medtakelse av passasjer (pr. passasjer)	1,0 kr

Ved ligning etter standardsatser er utgiftssatsen lik statens satser. Dvs. kr 3,90 pr. km inntil 10 000 km og deretter kr 3,25 pr. km. Det blir således ikke skatt på kjøregodtgjørelse så lenge statens satser og legitimasjonskrav legges til grunn.

For reiser under 15 km fra reisens utgangspunkt, eller 30 km frem og tilbake, og for reiser innen en bys grenser, kan det ikke beregnes kostgodtgjørelse.

Reiser uten overnatting - ulegitimerte satser:
Reiseregning er en forutsetning for å kunne gi disse satsene, men kvitteringer eller annen legitimasjon er ikke nødvendig.

Reiser inntil 5 timer	Kr 0
Reiser fra og med 5 og inntil 9 timer	Kr 190
Reiser fra og med 9 og inntil 12 timer	Kr 290
Reiser fra og med 12 timer	Kr 480

For reiser inntil 5 timer kan det dekkes utgifter til mat inntil kr 170 dersom utgiften legitimeres med kvittering/regning/originalbilag.

Reise/opphold utenfor hjemmet med overnatting – innenlands

Regulativets kostgodtgjørelse på tjenestereise med overnatting er kr 640 pr. døgn. Denne satsen anses bare å dekke merutgiftene til kost på tjenestereise med overnatting. Forutsetningen er at man har bodd på hotell for å få hotellsats. Bor man på pensjonat benyttes pensjonatsats kr 293 for 2012 og kr 291 for 2011 pr. døgn, og ved privat innlosjering og hybel/brakke med kokemulighet er satsen kr 190 for 2012 og kr 189 for 2011 pr. døgn. Når skattyter har bodd på hybel/brakke uten kokemuligheter kan pensjonatsatsen benyttes. Antall reisedøgn og utbetalte beløp må fortsatt registreres med sikte på innberetning i lønnsoppgavene. Også utenfor staten må reiseregninger innleveres og behandles i henhold til regulativet for at skattefritaket skal gjelde.

Kostgodtgjørelse etter statens satser vil ikke gi skattepliktig overskudd. Dette under forutsetning av at vilkårene med hensyn til legitimasjon mv. overholdes. Satsene er kr 190 (5-9 timer), kr 290 (9-12 timer) og kr 480 (fra og med 12 timer).

Når det gjelder arbeidsgivers dekning av full kost pr. døgn etter regning eller ved gratis opphold (administrativ forpleining), skal det bare beregnes og innberettes skattepliktig kostbeparelse for ukependlere.

Den fremlagte legitimasjon må være i samsvar med krav i Skattedirektoratets forskrift om krav til legitimasjon ved-

rørende fradrag for merutgifter til kost og losji ved arbeidsopphold utenfor hjemmet.

Dersom arbeidstaker har fri kost og losji (administrativ forpleining) på arbeidsreiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av "brus-penger", anses inntil kr 60 pr. døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Når utgiftene til losji refunderes etter regning på yrkesreiser eller ved arbeidsopphold utenfor hjemmet, skal det ikke gjøres tillegg i inntekten for losji. På de fleste hoteller inngår frokost i værelsesprisen.

Refunderte utgifter til losji på hotell vil derfor omfatte frokost. Det må tas hensyn til dette ved fradraget for kostutgifter, og fradraget skal reduseres med 10%.

Fra og med 2008 må arbeidstaker dokumentere utgiftene til overnatting for å unngå beskatning av overskudd. Satsen for ulegitimert nattillegg kr 400 kan imidlertid fortsatt utbetales uten krav til dokumentasjon og uten beskatning av overskudd.

Fradrag for reiseutgifter mellom hjem og arbeidssted

Det gis fradrag for reise mellom hjem og arbeidssted etter en reiseavstandsmodell. Denne er basert på et fast fradrag pr. kilometer, uavhengig av reisemåte.

Hovedregelen er at det gis fradrag for reiser mellom hjem og arbeidssted etter en kilometersats. Satsen skal fastsettes i Skattedirektoratets årlige takseringsregler. For 2011 og 2010 er satsen kr 1,50. Som tidligere gis det fradrag kun i den utstrekning beløpet, sammen med eventuelle fradrag for pendleres besøksreiser i hjemmet, overstiger bunnbeløpet. Bunnbeløpet er kr 13 950 både for 2012 og 2011.

Det gis fradrag for utgifter til ferge og bom dersom kostnadene overstiger kr 3 300 i året og bruk av bil er nødvendig. Dersom de godkjente kostnadene overstiger kr 3 300, gis det fradrag for hele kostnaden. For at bruk av bil anses nødvendig er det et vilkår at bilbruken fører til minst to timer kortere reise- og ventetid.

Elektronisk kommunikasjon

Arbeidsgivers dekning av elektronisk kommunikasjon (fasttelefon, mobiltelefon og bredbånd mv.) beskattes etter en sjablongmodell.

Modellen kommer til anvendelse enten arbeidsgiveren står som abonnent (naturalytelse) eller den ansatte får dekket sine kommunikasjonskostnader (utgiftsgodtgjørelse). Sjablongmodellen går ut på at skattepliktig fordel i utgangspunktet settes til opptil kr 4 000 for ett abonnement. Når arbeidsgiver dekker mer enn ett abonnement, settes skattemessig fordel til opptil kr 6 000. Det er et ikke-skattepliktig bunnbeløp på kr 1 000, for å skjerme dem med små utgifter. Arbeidsgivers dekning av utgifter mellom kr 1 000 og kr 5 000 (mellom kr 1 000 og kr 7 000 ved flere abonnementer) blir tillagt lønnsinntekten og beskattes som lønn. Arbeidstakers egenbetaling reduserer den skattepliktige fordel. Kommunikasjonsutgifter utover kr 5 000 (7 000) anses i sin helhet å skyldes tjenstlig bruk og innebærer ikke noen skattepliktig fordel.

Beskatning av Internettilgang skjer etter samme regler som for telefoni. Bredbånddekning omfattes derfor av sjablongregelverket for elektronisk kommunikasjon, og slike ytelser tas derfor ut av regelverket for hjemme-PC ordningen.

Feriepenger og ferietid

Arbeidstakere i alle arbeidsforhold, uansett varighet eller omfang, har rett til feriegodtgjørelse av arbeidsgiveren med 10,2 % av arbeidsvederlaget i opptjeningsåret. De fleste former for provisjon, tantieme, gratiale og andel av omsetning inngår i feriepengegrunlaget, men ikke fast godtgjørelse som opptjenes og utbetales uavhengig av feriefravær og heller ikke naturalytelser. For arbeidstakere over 60 år som har rett til ekstraferie, skal godtgjørelsen forhøyes med 2,3 % av arbeidsvederlaget, dog maks. av 6 G som gjaldt 31.12. i opptjeningsåret.

6G = kr 475 296 pr 31.12.2011

Hvis bedriften har tilslutning til tariffavtalen om én ekstra ferieuke mellom LO og NHO, skal det beregnes og avsettes feriepenger med 12 % av arbeidsvederlaget.

Representasjon, gaver mv.

Utgifter til representasjon er ikke skattemessig fradragsberettiget.

Utgifter til tiltak som kun henvender seg til personer knyttet til bedriften, er ikke representasjon. Slike utgifter kan etter omstendighetene være privatuttak, lønn, sosiale utgifter, utbytte e.l.

Skattemessig fradrag for utgifter i form av en beskjeden bevertning av kunder eller forretningsforbindelser, kan kreves dersom alle følgende betingelser er tilstede:

- Den som krever fradrag er næringsdrivende.
- Utgiften er knyttet til næringen.
- Bevertningen finner sted i forretningstiden eller i umiddelbar forbindelse med forhandlinger eller demonstrasjon av varer, herunder presentasjon av brosjyrer eller annet materiale som viser varen.
- Bevertningen finner sted på arbeidsstedet eller hvis det ikke er kantine eller annen rimelig serveringsmulighet der, på spisested i nærheten.
- Det serveres ikke brennevin.
- Utgiftene ved uteservering overstiger ikke kr 410 pr. person, inkl. personer fra den næringsdrivendes egen bedrift.

Hvis det ved bevertning som omtalt ovenfor serveres brennevin, blir verken utgiftene til mat eller drikkevarer fradragsberettiget. Dette gjelder selv om beløpene spesifiseres på to forskjellige regninger. Heller ikke den delen av bevertningsutgiftene som faller på egne medarbeidere, som f.eks. ansatte, styremedlemmer, aksjonærer o.l. blir fradragsberettiget ved slike anledninger.

Hvis utgiftene til bevertning overstiger kr 410 pr. person, blir heller ingenting fradragsberettiget, hverken andelen under beløpsgrensen eller utgifter som faller på egne medarbeidere. Utgifter til tobakk kan ikke føres til fradrag etter de foran nevnte regler.

Gaver til kunder eller forretningsforbindelser er ikke skattemessig fradragsberettigede. Det samme gjelder gaver til

forretningsforbindelsers personale eller til fordel for disse, f.eks. premier til bedriftsidrettskonkurranser.

Gaver til ansatte er heller ikke fradragsberettigede, men årlig verdi opptil kr 1.000 skal ikke lønnsinnberettes. Oppmerksomhet overfor forretningsforbindelser i form av telegrammer eller blomster betraktes ikke som representasjon, og dette er følgelig en fradragsberettiget utgift. Det er en egen beløpsgrense på kr 225 per gavetilfelle. Beløpsgrensen på kr 225 gjelder ikke for kranser o.l. ved dødsfall.

Gaver som kan anses som reklameutgifter er fradragsberettiget. For å bli betraktet som reklame må alle følgende betingelser være oppfylt:

- Gavegjenstanden må ikke være av særlig verdi.
- Beløpsgrense kr 225 pr. gjenstand fra 1. januar 2010.
- Gavegjenstanden må være utformet med reklame for øye.
- Gavegjenstanden må være utformet i et større antall eksemplarer.
- Firmamerke og/eller firmanavn må være fast knyttet til gjenstanden.

Sosiale utgifter knytter seg til velferdstiltak, som tar sikte på å stimulere arbeidsinnsatsen eller øke ansvarsbevisstheten hos ansatte eller knytte dem fastere til bedriften. Slike utgifter er f.eks. bedriftshelsetjeneste, drift av kantine, støtte til bedriftsidrettslag, drift av feriehytte, skirenn og båtturer for ansatte, julebord/juletefest, teaterkveld o.l.

Slike utgifter er skattemessig fradragsberettiget, inkl. eventuelle alkohol- og tobakkskostnader. Det gjelder ingen beløpsgrenser her, og utgifter til ansattes ektefeller er også fradragsberettiget. Revisor regnes i denne sammenheng som knyttet til bedriften og ikke som en ekstern forretningsforbindelse.

Det er en forutsetning for fradragsretten at tiltakene gjelder generelt for alle i bedriften eller i det minste en betydelig gruppe ansatte. Hvis et velferdstiltak får preg av personlig ytelse eller forbeholdes noen få personer, er det ikke lenger en sosial utgift for bedriften.

Grunnbeløpet i folketrygden

Grunnbeløpet (G) ble økt med kr 3 575, til kr 79 216 fra og med 1. mai 2011. Gjennomsnittlig G for 2011 er kr 78 024.

Fra	Grunnbeløp		Gjennomsnitt	
	Pr. år	Pr. mnd	År	Beløp
1.5.11	79 216	6 601,33	2011	78 024
1.5.10	75 641	6 303,00	2010	74 721
1.5.09	72 881	6 073,42	2009	72 006
1.5.08	70 256	5 854,66	2008	69 108
1.5.07	66 812	5 567,66	2007	65 505
1.5.06	62 892	5 241,00	2006	62 161
1.5.05	60 699	5 058,00	2005	60 059
1.5.04	58 778	4 898,16	2004	58 139
1.5.03	56 861	4 738,41	2003	55 964
1.5.02	54 170	4 514,16	2002	53 233
1.5.01	51 360	4 280,83	2001	50 603
1.5.00	49 090	4 090,83	2000	48 377
1.5.99	46 950	3 912,50	1999	46 423
1.5.98	45 370	3 780,83	1998	44 413
1.5.97	42 500	3 541,67	1997	42 000

REGNSKAP

Regnskapsplikt og definisjoner

Regnskapsplikt, dvs. plikt til å utarbeide årsregnskap og årsberetning, fremgår av regnskapsloven § 1-2. Blant annet er alle AS og ASA regnskapspliktige, likeså de fleste deltakerlignede selskaper (ANS, DA, KS mv.). For enkeltpersonsforetak inntreer regnskapsplikt etter regnskapsloven dersom eiendelene har en verdi over MNOK 20 eller dersom det er sysselsatt flere enn 20 årsverk. Bransjebestemmelser mv. kan medføre regnskapsplikt utover det som fremgår av regnskapsloven § 1-2.

Regnskapslovens konserndefinisjon i § 1-3 er knyttet til bestemmende innflytelse, som kan oppnås i kraft av eier-/stemmeandeler eller på annen måte.

Store foretak er definert i § 1-5 som børsnoterte og ASA.

Finansdepartementet kan i forskrift bestemme at også andre foretak skal regnes som store foretak. Store foretak er underlagt tilleggskrav utover hovedreglene.

Regnskapsloven § 1-6 omhandler små foretak. Dette er foretak som ikke er store foretak, et ASA kan for eksempel ikke regnes i gruppen små foretak, og som på balansedagen ikke overskrider grensene for to av følgende tre vilkår:

Salgsinntekt:	MNOK 70
Balansesum:	MNOK 35
Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret	50 årsverk

Et foretak som oppfylte vilkårene på foregående balanse- dag kan fortsatt regnes i gruppen små foretak, selv om vilkårene ikke er oppfylt på balansedagen. Et foretak som på de to foregående balansedagene ikke oppfylte kriteriene kan imidlertid ikke regnes i gruppen små foretak, selv om vilkårene er oppfylt på siste balansedag. Morselskaper regnes likevel bare som små foretak dersom vilkårene er oppfylt for konsernet sett som en enhet.

Det er gitt forenklinger og unntak for små foretak, sammenlignet med regnskapslovens hovedregler

Årsregnskap og årsberetning

Regnskapspliktige skal for hvert regnskapsår utarbeide årsregnskap og årsberetning. Årsregnskapet og årsberetningen skal fastsettes senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Årsberetningens innhold fremgår av to forskjellige paragrafer, § 3-3 for små foretak og § 3-3 a for foretak som ikke er små foretak. Felles for begge paragrafene er krav til opplysninger om:

- Arten av virksomheten og hvor virksomheten drives, inkludert opplysning om eventuelle filialer.
- At årsberetningen minst skal omfatte en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av den regnskapspliktiges virksomhet og av dens stilling.
- Det skal gis opplysninger om forsknings- og utviklingsaktiviteter.

- Forutsetningen om fortsatt drift, enten ved bekreftelse av at forutsetningen om fortsatt drift er tilstede eller ved redegjørelse for usikkerhet ved tvil om den regnskapspliktige kan fortsette. Dersom styrets handleplikt ved tap av egenkapital har inntrådt i henhold til aksjeloven eller allmennaksjeloven § 3-5, skal det opplyses om det er besluttet eller satt i verk tiltak for å sikre selskaps drift, eventuelt å oppløse selskapet.
- Ved sannsynlig avvikling skal det redegjøres for beregning av virkelig verdi, enten i årsberetningen eller i note.
- Forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap, dersom dette ikke framgår av årsregnskapet.
- Arbeidsmiljøet og en oversikt over iverksatte tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet. Det skal opplyses særskilt om skader og ulykker. Regnskapspliktig som i regnskapsåret har sysselsatt minst 5 årsverk, skal i tillegg opplyse særskilt om sykefravær.
- Redegjørelse for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling mellom kjønnene.
- Foretak som jevnlig sysselsetter mer enn 50 ansatte, skal redegjøre for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.
- Forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning av det ytre miljø. Det skal opplyses hvilke miljøvirkninger de enkelte forhold ved virksomheten gir eller kan gi, samt hvilke tiltak som er eller planlegges iverksatt for å forhindre eller redusere negative miljøvirkninger.

For foretak som ikke er små foretak er det krav om følgende opplysninger i tillegg:

- I tilknytning til kravet om rettvise oversikt også en beskrivelse av de mest sentrale risikoer og usikkerhetsfaktorer den regnskapspliktige står overfor. Oversikten skal være en balansert og fyllestgjørende analyse av

utviklingen og resultatet av den regnskapspliktiges virksomhet og av dens stilling, hensyntatt virksomhetens størrelse og kompleksitet. I den grad det er nødvendig for å forstå den regnskapspliktiges utvikling, resultat eller stilling, skal analysen inneholde både finansielle og, der det passer, ikke-finansielle sentrale resultatindikatorer relevante for den aktuelle virksomheten, inkludert opplysninger om miljø- og personalsaker. I sin analyse skal årsberetningen, der det passer, inneholde henvisninger og tilleggsforklaringer til beløp oppført i årsregnskapet.

- Det skal gis en redegjørelse i årsberetningen som gir grunnlag for å vurdere den regnskapspliktiges framtidige utvikling. Regnskapspliktig som i foregående årsberetning eller årsregnskap har angitt resultatmål eller gitt andre opplysninger om forventet utvikling, skal opplyse om forventningene er i samsvar med årets resultat og begrunne eventuelle avvik.
- Det skal gis opplysninger om finansiell risiko som er av betydning for å bedømme foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat. Opplysningene skal omfatte mål og strategier som er fastsatt for styring av finansiell risiko, herunder strategien for sikring av hver hovedtype av planlagte transaksjoner der sikringsvurdering er benyttet. Det skal gjøres rede for foretakets eksponering mot markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko.

Innsending til regnskapsregisteret

Samtlige regnskapspliktige skal sende inn regnskapene til Regnskapsregisteret. Frist for innsending for å unngå forsinkelsesgebyr er (når regnskapsåret samsvarer med kalenderåret) i året etter regnskapsåret; innen 1. august for innsending på papir og innen 1. september for elektronisk innsending.

Ved forsinket innlevering beregnes forsinkelsesgebyr. Satsene er knyttet til rettsgebyret (R). R er senest endret fra og med 1. januar 2006 til kr 860. For de første 8 ukene er gebyret 1 R, kr 860, pr. uke. For de neste 10 ukene er gebyret 2 R, kr 1 720, pr. uke og for de etterfølgende uker er gebyret 3 R, kr 2 580, pr. uke. Maksimalt forsinkelsesge-

byr er til sammen kr 44 720. Gebyret ilegges for hele uker, slik at del av en uke regnes som full uke.

BOKFØRING

Bokføringsplikten er langt mer omfattende enn regnskapsplikten og omfatter alle som skal levere næringsoppgave og/eller merverdiavgiftsoppgave. Reglene er omfattende og detaljerte. Eksempler på områder som er gjenstand for spesielle krav er kontantsalg, krav til dokumentasjon av medgått tid i de fleste tjenesteytende virksomheter og andre spesifikke bransjekrav. Ta kontakt med oss i BDO hvis du ønsker mer informasjon om bokføringsreglene

MERVERDIAVGIFT

	2012	2011
Merverdiavgiftssatsen er	25,0 %	25,0 %
Redusert sats for matvarer	15,0 %	14,0 %
Redusert sats for persontransport, NRK-lisens og kinobilletter.	8,0 %	8,0 %
Overnatting og formidling av overnattingstjenester.	8,0 %	8,0 %
Kultur og idrett (fra juli 2010)	8,0 %	8,0 %

Retten til å levere årsterminoppgave gjelder for næringsdrivende som har omsetning under MNOK 1 i løpet av ett kalenderår. Beløpet er et nettobeløp, det vil si at omsetningen eksklusive merverdiavgift ikke må overstige MNOK 1.

Fristen for årsterminoppgave er 10. mars i etterfølgende år.

Fristen for å søke om årsterminoppgave er 1. februar i det året man vil starte å levere årsterminoppgave.

Fristen for 3. termin er 31. august. Momskompensasjonsoppgaven for 3. termin må leveres innen 20. august.

Fra og med 1. termin 2012 skal omsetningsoppgaven for merverdiavgift leveres elektronisk.

DIVERSE

Brønnøysundregistrene

Registerets navn, N-8910 BRØNNØYSUND

Brønnøysundregistrene (adm.): 75 00 75 09

Opplysningstelefonen: 75 00 75 00

Telefaks: 75 00 75 05

- Løsøreregisteret
- Enhetsregisteret
- Regnskapsregisteret
- Konkursregisteret
- Gebyrsentralen
- Oppgaveregisteret
- Foretaksregisteret
- Ektepaktregisteret
- Reservasjonsregisteret

Enhetsregisteret

Foretak etc som er innmeldt til Enhetsregisteret blir tildelt et organisasjonsnummer. Endringer skal meldes på blanketten "Samordnet registermelding".

Organisasjonsnummeret skal settes på alle forretningsdokumenter, det vil si brevpapir, fakturaer, ordresedler og andre dokumenter som representerer selskapet utad. Næringsdrivende som også er registrert i avgiftsmanntallet, skal føye til bokstavene MVA. Til internasjonal korrespondanse bør den norske landkoden – NO – settes foran nummeret.

Foretaksregisteret

Gebyr for nyregistrering av AS og lignende er kr 5 485 ved elektronisk registrering via Altinn og kr 6 580 ved registreringsmelding på papir.

Gebyret for nyregistrering av enkeltmannsforetak, ANS mv. er kr 2 193 for elektronisk registrering via Altinn og kr 2 742 for meldinger på papir.

Gebyr ved elektronisk registrering av endring av foretaksnavn, deltakersammensetning, ansvarsandeler og fratreden som deltaker i ansvarlig selskap og partrederi er kr 2 193.

Andre endringer som ikke skal kunngjøres er også gratis. Oversikt over gebyrene er tilgjengelige på www.brreg.no.

Regnskapsregisteret

- Satser for forsinkelsesgebyr:

Satsene er knyttet til rettsgebyret (R) som er kr 860. For

de første 8 ukene er gebyret 1 R, kr 860, pr. uke. For de neste 10 ukene er gebyret 2 R, kr 1 720, pr. uke og for de etterfølgende uker er gebyret 3 R, kr 2 580, pr. uke.

Maksimalgrensen for forsinkelsesgebyr er på kr 44 720. Gebyret ilægges for hele uker, slik at del av en uke regnes som full uke.

Grunnbeløpet

Grunnbeløpet (G) ble økt med kr 3 575, til kr 79 216 fra og med 1. mai 2011. Gjennomsnittlig G for 2011 er kr 78 024. Oversikt over tidligere års G og eksempler på anvendelsesområder er tatt inn i kapittelet om lønn, Grunnbeløp.

Valutakurser

Norges Banks referansekurser pr 31.12			2011	2010
US dollar	1	USD	5,9927	5,8564
Australske dollar	1	AUD	6,0945	5,9606
Canadisk dollar	1	CAD	5,8676	5,8606
Danske kroner	100	DKK	104,30	104,80
EURO	1	EUR	7,7540	7,8125
Japanske yen	100	JPY	7,74	7,1952
New Zealandske dollar	1	NZD	4,633	4,5291
Polske zloty	1	PLN	1,74	1,9716
Pund sterling	1	GBP	9,2829	9,068
Svenske kroner	100	SEK	87,01	87,07
Sveitsiske francs	100	CHF	637,87	625,03
Thailandske baht	100	THB	18,92	19,50
Tsjekkiske koruna	100	CZK	30,069	31,187
Ungarske forinter	100	HUF	2,4649	2,8029

Konsumprisindeksen

Årsgjennomsnitt og detaljer er å finne på statistisk sentralbyrås nettside: <http://www.ssb.no/kpi/tab-01.html>.

Forsinkelsesrente

Fra og med 1.januar 2012 er forsinkelsesrenten 8,75 % (for første halvår 2011). For 2. halvår 2011 var forsinkelsesrenten 9,25 %, mens satsen for første halvår 2011 var 9 %.

Vi henviser for øvrig til våre nettsider: **www.bdo.no**

VÅRE KONTORER

Arendal

Tlf.: 99 21 70 50
arendal@bdo.no

Askim

Tlf.: 69 88 69 88
askim@bdo.no

Bergen

Tlf.: 55 21 24 00
bergen@bdo.no

Bodø

Tlf.: 75 50 71 00
bodo@bdo.no

Brattvåg

Tlf.: 70 20 95 90

Brumunddal

Tlf.: 62 35 93 70
brumunddal@bdo.no

Drammen

Tlf.: 32 88 21 50
drammen@bdo.no

Evje

Tlf.: 37 93 30 70
evje@bdo.no

Farsund

Tlf.: 38 39 29 60
farsund@bdo.no

Florø

Tlf.: 57 75 02 55

Fredrikstad

Tlf.: 69 30 15 15
fredrikstad@bdo.no

Førde

Tlf.: 91 65 54 00
forde@bdo.no

Grong

Tlf.: 74 31 27 30
grong@bdo.no

Halden

Tlf.: 69 21 64 00
halden@bdo.no

Hallingdal

Tlf.: 32 02 82 80
hallingdal@bdo.no

Hamar

Tlf.: 62 51 26 00
hamar@bdo.no

Harstad

Tlf.: 77 00 19 00
harstad@bdo.no

Hemne

Tlf.: 72 45 04 00
hemne@bdo.no

Holmestrand

Tlf.: 33 29 97 00
holmestrand@bdo.no

Honningsvåg

Tlf.: 78 47 63 50

finnmark@bdo.no

Kirkenes

Tlf.: 78 97 02 60

kirkenes@bdo.no

Kongsvinger

Tlf.: 62 88 80 80

kongsvinger@bdo.no

Kragerø

Tlf.: 93 24 09 50

kragero@bdo.no

Kristiansand

Tlf.: 98 20 71 80

kristiansand@bdo.no

Kristiansund

Tlf.: 71 56 53 60

kristiansund@bdo.no

Larvik

Tlf.: 33 13 84 60

larvik@bdo.no

Levanger

Tlf.: 74 08 51 80

levanger@bdo.no

Lillehammer

Tlf.: 61 24 68 20

lillehammer@bdo.no

Lyngdal

Tlf.: 99 79 97 36

lyngdal@bdo.no

Mandal

Tlf.: 38 27 13 70

mandal@bdo.no

Molde

Tlf.: 71 20 62 00

molde@bdo.no

Moss

Tlf.: 69 20 45 00

moss@bdo.no

Namsos

Tlf.: 74 22 65 90

namsos@bdo.no

Narvik

Tlf.: 76 96 12 00

narvik@bdo.no

Oppdal

Tlf.: 72 42 10 96

oppdal@bdo.no

Orkanger

Tlf.: 72 48 15 00

orkanger@bdo.no

Oslo

Tlf.: 23 11 91 00

oslo@bdo.no

Lillestrøm

Tlf.: 64 84 68 00

romerike@bdo.no

Sandane

Tlf.: 57 86 85 90

sandane@bdo.no

Sandvika

Tlf.: 67 80 83 80

sandvika@bdo.no

Sarpsborg

Tlf.: 69 21 64 00

sarpsborg@bdo.no

Sigdal

Tlf.: 32 71 23 16

sigdal@bdo.no

Skedsmo

Tlf.: 64 83 45 10

skedsmo@bdo.no

Skien

Tlf.: 35 50 53 20

skien@bdo.no

Sortland

Tlf.: 77 00 19 09

sortland@bdo.no

Stavanger

Tlf.: 51 96 23 00

stavanger@bdo.no

Steinkjer

Tlf.: 74 16 00 20

steinkjer@bdo.no

Stjørdal

Tlf.: 74 83 79 10

stjordal@bdo.no

Støren

Tlf.: 72 43 40 20

storen@bdo.no

Sunnhordland

Tlf.: 53 40 34 00

sunnhordland@bdo.no

Trondheim

Idungården: Tlf: 73 99 14 00

Sandgata: Tlf: 73 99 15 00

trondheim@bdo.no

Tønsberg

Tlf.: 33 35 25 00

tonsberg@bdo.no

Ulsteinvik

Tlf.: 70 01 81 81

ulsteinvik@bdo.no

Verdal

Tlf.: 74 07 75 55

verdal@bdo.no

Vinstra

Tlf.: 61 29 25 80

vinstra@bdo.no

Ålesund

Tlf.: 70 17 88 80

alesund@bdo.no

Åndalsnes

Tlf.: 71 22 64 04

andalsnes@bdo.no

BDO Advokater AS

Tlf.: 23 11 91 00

advokat@bdo.no

For mer detaljer kontaktinformasjon, se våre nettsider:
www.bdo.no

RETURADRESSE:

BDO AS

Munkedamsveien 45
Postboks 1704 Vika
0121 Oslo

www.bdo.no